

CARLOS FUENTES

FRIEDRICH
BALKONUNDA

Çeviri: Süleyman Doğru

♥ can
roman

CARLOS FUENTES

FRIEDRICH
BALKONUNDA

Federico en su balcón, Carlos Fuentes

© 2012, Carlos Fuentes

© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Haziran 2015, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Emrah İmre

Düzeltili: Aylin Samancı, Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2567-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750725678

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

CARLOS FUENTES
FRIEDRICH
BALKONUNDA

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren

Süleyman Doğru

♥can

Carlos Fuentes'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Artemio Cruz'un Ölümü, 1981

Deri Deđiřtirmek, 1983

Yanık Sular, 1985

Körlerin şarkısı, 1986

Sefer, 1993

Diana / Yalnız Avlanan Tannıça, 1996

Cam Sınır, 1998

Laura Díaz'lı Yıllar, 2001

Inez'in Sezgisi, 2003

Koca Gringo, 2004

Kartal Koltuđu, 2010

Bütün Mutlu Aileler, 2011

Kaygı Veren Dostluklar, 2011

Cennet'teki Âdem, 2013

Terra Nostra, 2014

CARLOS FUENTES, 1928'de Panama'da doğdu. ABD'de Columbia, Harvard, Princeton ve başka üniversitelerde ders verdi; çok sayıda roman, kısa öykü, deneme, tiyatro eseri ve senaryo yazdı. Bir süre Meksika'nın Fransa büyükelçiliğini yaptı. Fuentes'in romanları arasında en önemlilerinden olan *Terra Nostra*, Venezuela'da Romulo Gallegos Ödülü'nü kazandı. 1987'de, İspanyolca yazan yazarlara verilen en büyük ödül olan Cervantes Ödülü'ne değer bulundu. 2012'de hayatını kaybeden Fuentes adına devlet tarafından ödül konuldu. Her yıl yazarın doğum gününde (11 Kasım) verilen ödülün ilk sahibi, Mario Vargas Llosa'dır.

SÜLEYMAN DOĞRU, 1969'da Keşan'da doğdu. İlköğrenimini Keşan'da, ortaöğreniminiyse İstanbul'da, Galatasaray Lisesi'nde yaptı. İstanbul Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1998 yılında mezun oldu. Institut Catholique de Paris'te kütüphanecilik ve dokümantasyon formasyonu aldı. İspanyolca ve Fransızcadan çok sayıda çevirisi bulunmaktadır.

Doktor Valentín Fuster'e...

I.

Bariř mesajı getir
ilahî bařmelek

Friedrich (1)

Onunla tesadüfen tanıştım. Sıcaktan da öte, yapış yapış, bunaltıcı, can sıkıcı bir geceydi. Hani şu gündüzün sıcaklığının hafiflemek bir yana daha da arttığı gecelerden biri. Sanki gündüz, uzun geceye, ancak akşamüstü ölürken, tıpkı kurşun gibi ağır ve kirletilmiş bir sevgili misali, topyekûn bir biçimde teslim edeceği kendi ısısını gün boyu biriktirmişti.

Balkonun bana birazcık serinlik hatırlatacağı umuduyla vantilatörsüz odamdan çıktım. Yanılmışım. Dışarıdaki gece içeridekinden çok daha ağırdı. Her halükârda, dedim kendi kendime, gece yarısından sonra açık havada olmak, belki de psikolojik olarak, kapalı bir ortamda ve kendi terimle nemlenmiş bir yatağın üzerinde bulunmaktan çok daha keyifli; yere atılmış bir yastık, kışlık mobilyalar, havı gitmiş halılar, Noel sahnelerinin ve katıla katıla gülümekte olan bir Noel Baba'nın resmedildiği gülünç bir duvar kâğıdıyla kaplı duvarlar. Banyo yoktu. Şirin bir lazımlık ve üzerinde –boş– bir maşrapanın durduğu lavabo. Eski havlular. Yılların etkisiyle buruşmuş, çatlaklarla kaplı bir sabun.

Ve balkon.

Serin olmasa bile en azından odanın devinimsiz fırından farklıdır düşüncesiyle kararlı bir şekilde hava almaya çıktım.

Çıktım ve orada bir meşgale buldum.

Zira yandaki balkonda bir adam korkuluğa yaslanmıştı ve o saatte in cin top oynayan geniş caddeye derin bakışlarla bakıyordu. Onun geceye bakışından daha az derin bir biçimde ona baktım. Bakışıma karşılık vermedi. Kimdi acaba? Kalın kaşlar gözkapaklarının üzerine düşüyordu. Ne diyordu? Uzun ve gür bıyıklar ağzını gizliyordu. Ne var ki ikisinin –kaşlar, bıyıklar– arasında, sanki sadece temiz bölgeler olmalarından ötürü açıktaki iki kalça kadar çıplak görünen, ilk başta münasebetsiz diye nitelediğim bir çıplaklık göze çarpıyordu. Kaşlar ve bıyıklarla kaplı o suratın temiz kısmı insanı, kılsız olan kötüdür, türünden yanlış bir düşünceye sürüklüyordu ve bunun yegâne sebebi genelden farklı olmasıydı, zira kaşlar ve bıyıkların gürlüğü bu adamda genel kuralmış gibi duruyordu.

Lakin onu orada, komşu balkonda engin bir boşluk duygusuyla geceye bakarken görünce, ilk izleniminin tüm ilk izlenimler gibi yanlış olduğunu hissettim. Dahası: O adama iftira ediyordum; ona iftira ediyordum çünkü onu tanımadan vasıflandırmaya kalkışıyordum. Birkaç tane dış özellikten yola çıkarak adamın *içinin* nasıl olduğu sonucuna varıyordum. Komşum. Adı neydi acaba? Ne işle meşguldü? Medeni hali? Evli, bekâr, dul? Çocuğu var mıydı? Sevgilisi var mıydı? Hangi dili konuşuyordu? Hatırlanmak için ne yapmıştı? Yoksa insanların çoğunun yaptığı gibi unutulmaya boyun mu eğiyordu? Herhangi bir ebedî olma ya da hatırlanma arzusu taşımadan, kendini beşikten mezara kadar huzurlu bir adı sanı bilinmezliğin kollarına mı bırakıyordu? Yoksa bu insanoglu, yan komşum, değerini gizliliğinden, herkeşçe *ulaşılmazlığından* alan gizli bir yaşamın taşıyıcısı mıydı? Adı sanı bilinmezliğe bürünmüş ama içinde, gösterildiği takdirde *yok olacak* çok *değerli* bir şeyi taşıyan özel bir yaşam mıydı bu?

Komşumu düşünüyordum. Aslında kendimi düşünüyordum. Aklıma takılan bu sorular acaba düşünceli ve dalgın komşuma mı yönelikti? Yoksa bunlar *kendimle ilgili, kendime yönelttiğim* sorular mıydı? Eğer öyleyse, neden şimdi, neden yakınımda bana çok uzak bir adam varken, gerçekte bir tür kendi kendimi sorgulama biçimi olan onunla ilgili bu soruları kendime soruyordum?

Sorularım gün doğuşu tarafından gafil avlandı. Oda ma sığınarak kaçtığım geceden, hafızamda hayalimdenkinden daha uzun süren bir şafağa çıktım. Hatırladığımdan daha mı kısaydı? Hayal ettiğimden daha mı uzundu? Tek bir yanıtı olmayan o soruları komşuma sormak isterdim. Işık yaklaşıyordu. Gündüzün önünden geliyordu. Onun gelişini garanti etmiyordu. Bir an için, gece ya da gündüzün bir daha asla tezahür etmeyeceği sonsuz bir şafağı yaşadığım izlenimine kapıldım. Sadece benim geçici bildiğim ama sonsuzluğa dönüşmüş bu belirsiz zaman dilimi sürüyordu.

Yenilenmiş ve bize yabancı gün yaklaşıyordu. Ölü ya da diri, burada olalım ya da olmayalım, kendi bengi dönüşüyle yetinen, ıssız dünya. Kendisinden başka hiçbir şeyin olmadığı bir dünya. Kendi döngüsüne bırakılmış dünyanın kendisi hakkında düşünüp düşünmediğini, kendisinin “dünya” olduğunu bilip bilmediğini, bir gezegenler sisteminin parçasını teşkil ettiğini anlayıp anlamadığını ve bizzat evrenin bile sonsuz, tasavvur edilemez ya da başı sonu olmayan bir şey olma arasında tereddüt edip etmediğini bilmiyorum. Diğer gerçeklik. *Bildiğimiz gerçeklik.*

Yani şu anda bıyıklı komşumla birlikte şafağın sökülüşünü izliyor oluşum.

Sonsuz şafak. Bu mefhum içimi korkuyla doldurdu. Eğer gecenin bitmesine rağmen gündüz gelmiyorsa, saatlerin hangi arafında sonsuza dek beklemede kalacaktık?

Kalacaktık. Komşum ve ben. Gür kaşlarının altında öngö-
rülemeyen bakışını tahmin etmeye çalıştım. Gözlerini
kapatmış benim kendi halinde ama meraklı varlığıma ka-
yıtsız bir biçimde uyukluyor muydu yoksa? Belki de tıpkı
benim gibi bu yavaş ve gaddar şafağı seyrediyordu. Acı-
masız, bizim yaşamlarımıza kayıtsız şafağı; bir düzen
oturtmak için gece ve gündüze güvenme ihtiyacımıza il-
gisiz şafağı... Nereden çıkmış bütün bunlar? Uyanmak ya
da yıkanmak, kahvaltı etmek, işe gitmek, iş arkadaşları-
mız ve dostlarımızla takılmak, öğle yemeğini ikinci kez
yemek, okumak, dünyaya bakmak, sevişmek, akşam ye-
meği yemek, uyumak için gece ve gündüze gerçekten ih-
tiyacımız var mı? Yaşamlarımızın, bizim niyetlerimize
tamamen yabancı, bizim etkinliklerimize (ya da onların
eksikliğine) tamamen kayıtsız bir dönüş tarafından belir-
lenmiş değişmez –vakur– döngüsü.

Saatlerden, görevlerden, arzularından sıyrılmaya ve
beni her türlü uğraştan kurtaracak sonsuz bir şafağa ma-
ruz kalmaya cesaretim olur muydu benim? Belki de cen-
net böyle bir şeydir: Bizi her türlü mecburiyetten kurta-
ran bir şafak vaktidir. Ancak, yan balkondaki sessiz ada-
ma bakarak, bunun aynı zamanda bir cehennem olacağı-
nı düşündüm: asla sökmeyen bir şafak. Özgürlük. Ya da
kölelik. Sonsuza dek dünyanın şafağında yaşamak. Tut-
saklık. Ya da özgürlük. Sadece bir gün yaşayan bir kuş
olmak. Ya da artık var olmayan bir şeyi (uçmak için gün-
düzü, ortadan kaybolmak için geceyi) ararken nereye
gittiğini bilmeden uçan ebedî bir kartal. Bu erken saatte,
her şeyin çok yakında harekete geçeceğine bizi inandıra-
cak bir meteor bile yoktu ortalıkta...

Adam balkonundan bana baktı. Onunkiyle benimki
arasında yarım metre mesafe vardı.

Bana bir yabancıya nasıl bakılırsa öyle baktı. Derken
birden tanıdık birini görmüş gibi oldu. Demek istediğim,

balkon komşum bana önce hiç tanımadığı birine bakarmış gibi baktı. Ancak hemen akabinde bende tanıdık bir şeyler keşfetti. Gözleri bana, beni tanımasa da, unutulmuş bir kimliği bende yeniden bulduğunu söylediler. Biraz çaba sarf ettim ama bu öyle çok zahmetli türden bir şey değildi.

Bu adamı daha önce nerede görmüştüm?

Hiç tanımadığım bu adam bana neden bu kadar tanıdık geliyordu? Görüldüğü kadarıyla benim ona geldiğim kadar tanıdık mıydı bana?

Gazeteyi okudun mu? diye birden bana sordu.

Hayır, diye cevap verirken sorunun kendisinden ziyade benimle senli benli konuşmasına biraz şaşırılmıştım.

Aarón Azar, dedi ardından, sanki öngörüleni hatırlamışçasına.

Ne? diye haykırdım ya da sordum, bilmiyorum...

Onu öldürdüler mi? Kaçmayı başardı mı? Saklanıyor mu? Onu sakladılar mı? Komşumun soruları mermi gibi üzerime yağıyordu.

Bilmiyorum, benim cılız bahanem oldu.

En azından, Tanrı'nın ölüp ölmediğini biliyor musun? diye sordu balkondan ayrılmadan önce. Sen ne bilirsin?

Hiçbir şey. Senin adın ne?

Friedrich. Friedrich Nietzsche.

O HAS BİR ADAMDİ. YAPTIKLARI POLİTİK GEREKSİNİMDEN ÖTÜRÜYDÜ. BÜTÜN BUNLARI ONLAR ADINA, ŞEHİR MEYDANINDA TOPLANMIŞ OLANLARIN ADINA YAPIYORDU. ONLAR OLMADAN O HİÇBİR ŞEYDİ. AMA O OLMAZSA, KARŞIDEVRİM KAZANIRDI. VE KAZANMAK İÇİN O, AARÓN AZAR, SOKAĞIN ONDAN İSTEDİĞİ KİŞİ OLMALIYDI: İKTİDARDAKİ BİR TERÖRİST.

MEKSİKA'DA OLİGARŞİNİN SONUNU GETİREN DEVRİME ÖNDERLİK EDEN DANTE, AARÓN VE SAÜL... SIRA YENİ YÖNETİME LİDERLİK EDECEK KİŞİYİ SEÇMEYE GELİNCE ÇATIRDAYAN YOLDAŞLIKLAR... BALKONUNDAN BÜTÜN BU OLANLARI DEĞERLENDİRENSE... CARLOS NIETZSCHE Mİ, YOKSA FRIEDRICH FUENTES Mİ?

CARLOS FUENTES ÖLÜMÜNDEN KISA BİR SÜRE ÖNCE TAMAMLADIĞI BU ROMANINDA HAYALİ BİR DEVRİMDEN YOLA ÇIKARAK YERLEŞİK GERÇEKLERİ SORGULUYOR.

"KISA BİR SÜRE ÖNCE TAMAMLADIĞIM ROMANIM FRIEDRICH BALKONUNDA'NIN İKİ BAŞKAHRAMANI VAR; BİRİ ROMANIN YAZARI, ÖTEKİYE FRIEDRICH NIETZSCHE. TANRI, 'TANRI ÖLDÜ,' DİYEN NIETZSCHE'Yİ HAKSIZ ÇIKARMAK İÇİN ONA YENİDEN CAN VERİR; ANCAK NIETZSCHE, KARŞISINDA HER ŞEYİN SONSUZ BİR DÖNGÜYE DÖNÜŞTÜĞÜ BİR DÜNYA BULUR."

CARLOS FUENTES, BUENOS AIRES KİTAP FUARI, 1 MAYIS 2012

